

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **I. a. s., S.**, IČO: X., právne zastúpeného JUDr. M., advokátkou, Ž., 974 01 Banská Bystrica, proti žalovaným: **1/ S. so sídlom v Bratislave, P., S.**, 934 71 Levice, IČO: X., **2/ S., U.**, 813 63 Bratislava, IČO: X., **v konaní o určenie, že pohľadávky voči žalobcovi nie sú prednostné**, vedenom na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 23Cbi/1/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. októbra 2012 č. k. 15CoKR/6/2011-181, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 10. októbra 2012 č. k. 15CoKR/6/2011-181 a rozsudok Okresného súdu v Nitre zo dňa 13. júla 2011 č. k. 23Cbi/1/2011-91 v časti jeho 1. výroku, ktorým žalobe sčasti vyhovel **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra rozsudkom z 13. júla 2011 č. k. 23Cbi/1/2011-91 určil, že pohľadávky žalovaných v 1/ a 2/ rade za mesiac február 2010 vo výške 18 763,80 eur a za obdobie od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 vo výške 7 570,62 eur spolu vo výške 26 334,42 eur nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 31R/3/2010. Vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení tohto rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že podľa

vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu bolo uznesením Okresného súdu Nitra z 05. 03. 2010 č. k. 31R/3/2010-1022 začaté reštrukturalizačné konanie na obchodnú spoločnosť I., spol. s r.o., žalobcu, uznesenie bolo v Obchodnom vestníku zverejnené 11. 03. 2010. Uznesením Okresného súdu Nitra z 12. 04. 2010 č. k. 31R/3/2010-1030 bola povolená reštrukturalizácia žalobcu, uznesenie bolo v Obchodnom vestníku zverejnené 16. 04. 2010. S., P. rozhodnutím z 11. 06. 2010 č. k. 700-1310478910-6GC04/10 predpísala žalobcovi poistné vo výške 26 334,42 eur za obdobie február 2010 a marec 2010 a zároveň vyzvala žalobcu na jeho úhradu do 30 dní od doručenia rozhodnutia. S. ústredie rozhodnutím z 25. 10. 2010 č. 32967/2010-BA potvrdila rozhodnutie S. z 11. 06. 2010. Žalobca doručil 17. 03. 2010 žalovanému v 1. rade mesačný výkaz poistného a príspevkov za mesiac február 2010 a 27. 05. 2010 za marec 2010. Žalovaný v 2. rade listom z 27. 07. 2010 vyzval žalobcu podľa § 120 ods. 2 ZoKR na úhradu poistného za február 2010 vo výške 18 763,80 eur a za marec 2010 vo výške 7 570,62 eur do 10 dní od doručenia výzvy, pretože ide o prednostnú pohľadávku, ktorá vznikla po začatí reštrukturalizačného konania. Výzva bola žalobcovi doručená 30. 07. 2010, žalobca pohľadávku neuhradil. Listom z 07. 01. 2011 žalobca požiadal žalovaného v 2. rade o splátkový kalendár, v ktorom bolo zohľadnené i rozhodnutie č. 32967/2010-BA.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že ZoKR nerobí rozdiely medzi pohľadávkami, ktoré sa v reštrukturalizácii uplatňujú prihláškou v tom smere, či sú alebo ešte nie sú splatné. Preto prihláškou musia byť v reštrukturalizácii prihlásené aj tie pohľadávky, ktoré ešte nie sú splatné a dokonca aj tie pohľadávky, ktoré sú už predmetom exekučného konania. V tomto súdnom konaní bolo podľa súdu prvého stupňa podstatné zistiť, či pohľadávky S., poistné za február 2010 a marec 2010 sú prednostnými pohľadávkami, teda pohľadávkami, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania (§ 120 ods. 2 ZoKR) a teda ich nie je potrebné uplatňovať prihláškou. Podľa názoru súdu prvého stupňa je zásadný rozdiel medzi vznikom pohľadávky a splatnosťou pohľadávky, pričom v § 20 Zákona o sociálnom poistení je riešená otázka, kedy vzniká poistenie a v § 143 tohto zákona je riešená splatnosť poistenia. Súd prvého stupňa zdôraznil, že sa musel vysporiadať s okamihom vzniku pohľadávky voči dlžníkovi a nie s jej splatnosťou. Poukázal na § 20 ods. 1, 2 Zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého jednoznačne vyplýva, že povinné nemocenské, dôchodkové poistenie, povinné poistenie v nezamestnanosti vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem, teda fyzickej osobe v pracovnom pomere odo dňa vzniku pracovného pomeru. Súd prvého stupňa dodal, že tak ako to uviedla právna zástupkyňa žalobcu, hlásenie o počte

zamestnancov má len deklaratórny charakter a slúži ako podklad pre určenie výšky odvodov zamestnávateľovi. S. vznikla pohľadávka na poistnom za mesiac február 2010 dňa 28. 02. 2010 a za mesiac marec 2010 (do 11. 03. 2010) dňom 11. 03. 2010, teda tieto pohľadávky vznikli S. pred začatím reštrukturalizačného konania dňa 12. 03. 2010, a preto bol veriteľ, S., povinný prihlásiť si svoje pohľadávky prihláškou. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že pohľadávky S.S., ktoré sú predmetom tohto súdneho konania nie sú prednostnými pohľadávkami podľa § 120 ods. 2 ZoKR a keďže si ich veriteľ riadne neuplatnil, nie sú v súčasnosti právne vymožiteľné, stali sa naturálnymi obligáciami okamihom zverejnenia uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku, teda dňom 04. 08. 2010.

V časti, v ktorej sa žalobca domáhal určenia, že pohľadávky, ktoré sú predmetom konania sa stali nevymožiteľnými, súd prvého stupňa žalobu zamietol, pretože nevymožiteľnosť pohľadávok je právnym dôsledkom toho, že S. si svoje pohľadávky, ktoré neboli prednostnými, riadne neuplatnila prihláškami v reštrukturalizácii a tento dôsledok priamo vyplýva z ustanovenia § 120 ods. 1 ZoKR, takéto rozhodnutie súdu by bolo nadbytočné. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 2 O. s. p.

Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ proti výroku súdu prvého stupňa, ktorým žalobe vyhovel Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom z 10. októbra 2012 č. k. 15CoKR/6/2011-181, rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd uviedol, že žalovaný v 1. rade rozhodnutím č. 700-1310478910-GC04/10 zo dňa 11. 06. 2010 predpísal žalobcovi za obdobie február a marec 2010 poistné celkom v sume 26 334,42 eur. Žalovaný v 2. rade svojím rozhodnutím č. 32967/2010-BA zo dňa 25. 10. 2010 o podanom odvolaní žalobcom, rozhodnutie žalovaného v 1. rade potvrdil. S poukazom na § 144 ods. 1, § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. je podľa odvolacieho súdu nepochybné, že vznik a zánik pohľadávky sa posudzuje v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z., pričom taktiež je nepochybné, že prihlasovanie pohľadávok je upravené príslušnými ustanoveniami zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii.

Odvolací súd uviedol, že žalobca ako zamestnávateľ bol povinný uhradiť poistné na sociálne poistenie za mesiace február a marec 2010, pričom si určil na výplatu príjmov

30. deň príslušného mesiaca. Za mesiac február 2010 bol povinný poistné uhradiť do 30. 03. 2010 a poistné za mesiac marec 2010 bol povinný uhradiť do 30. 04. 2010. Až neuhradením poistného v týchto lehotách bol žalovaný oprávnený predpísať žalobcovi ako zamestnávateľovi poistné v zmysle ustanovenia § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Nakoľko reštrukturalizačné konanie sa začalo dňom 11. 03. 2010, teda dňom zverejnenia uznesenia Okresného súdu Nitra o začatí reštrukturalizačného konania v Obchodnom vestníku, pohľadávka žalovaného v 1. rade voči žalobcovi preto vznikla počas reštrukturalizačného konania, a preto odvolací súd dospel k záveru, že táto pohľadávka je prednostnou pohľadávkou, ktorá sa v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii neuplatňuje prihláškou (§ 120 ods. 2 ZoKR). Rovnaké právne závery vyslovil i Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku zo dňa 28. 06. 20124 sp. zn. Sžso/5/2011.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie v zákonnej lehote, ktorý navrhol, aby dovolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s výnimkou časti, v ktorej súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania. V časti trov konania žalobca žiada zmenu rozsudku v tom zmysle, aby žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania vo výške 4 424,14 eur. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Podľa názoru žalobcu odvolací súd nesprávne zobral do úvahy len právnu argumentáciu žalovaných a nimi citované ustanovenia zákona o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. Podstatou sporu medzi žalobcom a žalovanými bolo, či pohľadávky žalovaného na poistnom za mesiac február 2010 a za obdobie od 01. do 11. 03. 2010 sú alebo nie sú prednostnými pohľadávkami v zmysle § 120 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení. Žalobca zotrval na svojom pôvodnom stanovisku, že v danom prípade sa nejedná o prednostné pohľadávky, ale že sa jedná o pohľadávky, ktoré vznikli do začatia reštrukturalizačného konania a z toho dôvodu bolo povinnosťou žalovaného uplatniť tieto pohľadávky prihláškou v zákonnej prihlasovacej lehote 30 dní od povolenia reštrukturalizácie, t. j. najneskôr do 17. 05. 2010 (17. 04. 2010 bolo zverejnené uznesenie Okresného súdu v Nitre č. 31R/3/2010 o povolení reštrukturalizácie v Obchodnom vestníku s účinnosťou od 18. 04. 2010).

Žalobca poukázal na § 120 ods. 2 ZoKR, v ktorom sa štatút prednostných pohľadávok v reštrukturalizácii priznáva len pohľadávkam, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania s tým, že rozhodujúci je vznik týchto pohľadávok voči dlžníkovi

a nie ich splatnosť, prípadne to, akým spôsobom vznik týchto pohľadávok chápe, či účtuje veriteľ dlžníka. Keby zákon o konkurze a reštrukturalizácii podľa žalobcu nechcel rozlišovať medzi vznikom a splatnosťou pohľadávky, urobil by to výslovne. V citovanom ustanovení však zákonodarca priznáva štatút prednostných pohľadávok výslovne len tým, ktoré vznikli až po začatí konania. Žalobca má za to, že týmto ustanovením zákon zvyrazňuje, resp. podčiarkuje účinky začatia reštrukturalizačného konania uvedené v § 114 ZoKR. Podľa žalobcu, ak by spôsobom, ako v danom prípade S., prihlasovali pohľadávky všetci veritelia dlžníka, bol by inštitút reštrukturalizácie zbytočným. Dodal, že ostatné pohľadávky (okrem prednostných) musia ich veritelia uplatniť v reštrukturalizácii prihláškou do 30 dní od povolenia reštrukturalizácie.

Žalovaní mali svoje pohľadávky na poistnom za sociálne poistenie za mesiac február 2010 a za obdobie od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 - istinu v celkovej výške 26 334,42 eur podľa žalobcu uplatniť v reštrukturalizácii prihláškou tak isto ako všetci ostatní veritelia dlžníka, ktorých pohľadávky vznikli pred začatím reštrukturalizačného konania (do 11. 03. 2011). Lehota na prihlasovanie pohľadávok v reštrukturalizačnom konaní č. 31R/3/2Q10 uplynula až 17. mája 2010. V tomto období už musel mať podľa žalobcu žalovaný zaevidované v účtovníctve aj pohľadávky na poistnom za mesiace február a marec 2010. Do prihlášky žalovaný mohol dňa 17. 05. 2010 v súlade so skutočnosťou uviesť, že pohľadávku voči dlžníkovi eviduje v účtovníctve a mohol teda svoju pohľadávku uplatniť úplnou a bezvadnou prihláškou.

Názor, že sa v danom prípade jedná o nárok, ktorý vznikol pred začatím reštrukturalizačného konania, žalobca opiera aj o argumenty uvedené v samotnom zákone o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z., a to konkrétne v § 20 a nasl., § 143. Pre úplnosť považoval za potrebné žalobca uviesť, že znenie § 143 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení je totožné so znením § 17 zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení. Všetky tri zdravotné poisťovne v reštrukturalizačnom konaní na majetok dlžníka I. s.r.o., Š., č. 31R/3/2010 prihlásili svoje pohľadávky za sporné obdobie, t. j. poistné za február 2010, ako aj za obdobie od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 v rámci prihlasovacej lehoty ako pohľadávky vzniknuté pred začatím reštrukturalizačného konania a nemali žiadny problém s rozdelením svojej pohľadávky na poistnom za mesiac marec 2010 na dve časti. Tento problém podľa žalobcu deklarujú výlučne žalovaní.

Napriek všetkým vyššie uvedeným argumentom, odvolací súd podľa žalobcu v napadnutom rozsudku berie do úvahy výlučne len argumentáciu žalovaného opierajúcu sa o § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., z ktorého vyvodil, že poistné vlastne vzniká až momentom jeho splatnosti, čím prakticky odvolací súd zotrel rozdiel medzi pojmi vznik pohľadávky a splatnosť pohľadávky ako aj medzi „starými a novými“ pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní. Tým podľa žalobcu o. i. spôsobil, že dlžníkovi v reštrukturalizačnom konaní odoprel ochranu pred tou časťou jeho dlhov, ktorých vznik je viazaný na obdobie pred začatím reštrukturalizačného konania a ktoré nesúvisia s podnikateľskou činnosťou dlžníka počas reštrukturalizácie. Analogicky v tejto súvislosti na podporu svojich argumentov žalobca poukázal na § 114 ods. 1 písm. d/ zákona č. 7/2005 Z. z., podľa ktorého „druhá zmluvná strana nemôže vypovedať zmluvu uzatvorenú s dlžníkom alebo od nej odstúpiť pre omeškania dlžníka s plnením, na ktoré druhej zmluvnej strane vznikol nárok pred začatím reštrukturalizačného konania; vypovedanie zmluvy alebo odstúpenie od zmluvy z tohto dôvodu je neúčinné.“

Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že žalobca nesprávne interpretuje vznik povinnosti platiť poistné na sociálne poistenie, ktorý stotožňuje so vznikom povinného sociálneho poistenia zamestnanca. Trvá na tom, že tieto pojmy nemožno stotožňovať. Tento názor je obsiahnutý aj v odôvodnení rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 06. 2012 č. k. 4Sžso/5/2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. 08. 2012, v ktorom sa uvádza, že je potrebné rozlišovať medzi vznikom a zánikom povinného sociálneho poistenia podľa § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení ako právneho vzťahu medzi poisteným - fyzickou osobou (v tomto prípade zamestnancom) a S. a právneho vzťahu medzi platiteľom poistného a S., pričom platiteľom poistného je jednak zamestnávateľ zamestnanca ako aj samotný zamestnanec (okrem poistného na úrazové poistenie). Ďalej sa v ňom uvádza, že poistné je povinný platiť zamestnávateľ v sumách uvedených vo výkaze poistného, ktorý je súhrnom všetkých odvodov poistného zaťažujúcich mzdy všetkých zamestnancov (jednotlivo i v súhrne) za príslušné mesačné obdobie v lehotách stanovených zákonom. Žalovaný v 1. rade zdôraznil, že zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odviesť poistné, teda skôr, než sa na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách nestane zrejším, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť

a odvieť jednotlivé druhy poistného. Argumentácia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorú použil na odôvodnenie predmetného rozhodnutia sa podľa žalovaného v 1. rade v celom rozsahu zhoduje s dôvodmi uvádzanými v tomto konaní žalovaným v 1. rade aj žalovaným v 2. rade, a to na podporu tvrdenia, že pohľadávka za obdobie od 01. 02. 2010 do 11. 03. 2010 je prednostná pohľadávka v reštrukturalizačnom konaní č. 31R/3/2010 a žalovaný je povinný ju v celom rozsahu zaplatiť.

Žalovaný v 1. rade nesúhlasí s vyjadreným názorom žalobcu, že v prípade ak by rovnakým spôsobom ako S. prihlasovali pohľadávky všetci veritelia dlžníka, bol by inštitút reštrukturalizácie inštitútom zbytočným a na druhej strane, ak by sa tento postup akceptoval iba vo vzťahu k S., dochádzalo by ku konaniu, ktoré je v rozpore s účelom zákona o konkurze a reštrukturalizácii, pretože by došlo k zvýhodňovaniu jedného veriteľa na úkor ostatných veriteľov. Žalovaný v 1. rade je názoru, že žalovaným nemôže byť na ujmu, že žalobca nesprávne určil charakter pohľadávky, a preto nepočítal s jej úhradou. Uvedené nemôže byť relevantným dôvodom na to, aby súd uznal za pravdivé tvrdenie žalobcu o tom, že pohľadávky žalovaných nie sú prednostné.

Rovnako žalovaný v 1. rade nesúhlasí s názorom žalobcu, že pohľadávka S. za obdobie od 01. 02. 2010 do 11. 03. 2010 nie je prednostná, pretože zdravotné poisťovne prihlásili pohľadávku za uvedené obdobie do reštrukturalizácie. Uvedená skutočnosť nemôže byť relevantným dôvodom na vyhlásenie, že takto mala postupovať aj S. a ak tak nekonala, nepostupovala správne.

Na základe uvedeného žalovaný v 1. rade žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu.

Žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie voči žalobcovi za obdobie 02/2010 a od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 považuje za prednostné pohľadávky v zmysle ust. § 120 ods. 2 ZoKR vychádzajúc zo všetkých právnych predpisov, podľa ktorých svoje pohľadávky do reštrukturalizácie prihlasoval z dôvodov uvádzaných vo svojich výpovediach a uvedených aj v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Žalovaný v 2. rade zdôraznil, že povinnosť žalobcu platiť poistné za mesiace február 2010 a marec 2010 vznikla počas

reštrukturalizačného konania, t. j. za 02/2010 vznikla na základe mesačného výkazu poistného a príspevkov predloženého S. dňa 17. 03. 2010 vo výške 18 763,80 eur a poistné za mesiac marec 2010 na základe mesačného výkazu poistného a príspevkov predloženého dňa 27. 05. 2010 vo výške 21 403,10 eur, z ktorej dlžník uhradil sumu 13 832,48 eur. Žalovaný v 2. rade uviedol, že S. až po predložení mesačného výkazu poistného a príspevkov môže na účely prihlasovania pohľadávok dokladovať takúto pohľadávku vyhlásením o evidencii pohľadávky v účtovníctve. Absenciu uvedeného vyhlásenia sankcionoval ZoKR povinnosťou správcu takúto pohľadávku poprieť. Z predložených dôkazov je podľa žalovaného v 2. rade zrejmé, že ku dňu začatia reštrukturalizačného konania (12. 03. 2010) sa uvedené pohľadávky voči žalobcovi v účtovníctve žalovaného nemohli nachádzať, nakoľko mesačné výkazy poistného a príspevkov za mesiace 02/2010 a 03/2010 boli predložené dňa 17. 03. 2010 a 16. 04. 2010 (riadny), resp. 27. 05. 2010 (opravný).

Tvrdenie žalobcu, že lehota na prihlasovanie pohľadávok uplynula „až 17. 05. 2010“ a teda žalovaný mohol uvedené pohľadávky prihlásiť do reštrukturalizácie, považuje žalovaný v 2. rade za nedôvodné. Pre rozdelenie pohľadávok prihlasovaných v reštrukturalizácii a pohľadávok prednostných v nej, je podľa žalovaného v 2. rade rozhodujúci moment začatia reštrukturalizačného konania, s ktorým ZoKR spája hmotnoprávne ako aj procesnoprávne účinky. Na prihlásenie pohľadávok do reštrukturalizácie ZoKR stanovuje v § 121 ods. 1 lehotu 30 dní od povolenia reštrukturalizácie, to znamená, že v uvedenej lehote má dôjsť k úkonu prihlásenia, a to tých pohľadávok, ktoré vznikli do začatia reštrukturalizačného konania.

Názor žalobcu ohľadom vzniku a zániku poistenia a tvrdenie, že „pohľadávka S. voči zamestnávateľovi na poistnom vzniká už momentom, keď zamestná pracovníka (§ 20 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení)“, nemá podľa žalovaného v 2. rade oporu v žiadnom právnom predpise. Vznik pohľadávky na poistnom ako právo S.S. na zaplatenie dlžnej sumy poistného, sa viaže na moment splnenia zákonnej povinnosti, a to predloženie mesačného výkazu poistného a príspevkov, následne, v prípade nedobrovoľného splnenia povinnosti včas a v správnej výške (po splatnosti poistného - §143 zákona o sociálnom poistení), žalovaný uplatňuje a vymáha pohľadávku ďalej v zmysle zákona o sociálnom poistení a spôsobom podľa právneho režimu dlžníka v akom sa tento v danom čase nachádza.

Žalovaný v 2. rade má za to, že za pohľadávku veriteľa možno považovať taký peňažný dlh, vo vzťahu ku ktorému je dlžník povinný pred začatím reštrukturalizačného konania už plniť. Zamestnávateľ (žalobca) sa nemôže stať dlžníkom S. skôr, než mu vznikne povinnosť vykázat' a zaplatiť poisťné, a teda skôr, než na základe predloženého mesačného výkazu poisťného a príspevkov (o vyplatených mzdách, vymeriavacích základoch a vypočítaného poisťného) sa nestane zrejším, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť jednotlivé druhy poisťného za daný mesiac. Tvrdenie žalobcu, že predloženie mesačného výkazu má deklaratórny charakter a že mesačný výkaz je iba „hlásením, ktorým sa spresňuje reálna výška odvodov“, považuje žalovaný v 2. rade za nedôvodné a právne nepodložené. Rovnako žalovaný v 2. rade nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že pohľadávky sa mali prihlásiť do reštrukturalizácie pomerne na časť mesiaca, kedy došlo k ich začatiu, nakoľko prihlasovanie pohľadávok na poisťnom, pokutách a penále pomerne za časť mesiaca, v ktorom bola začatá reštrukturalizácia alebo vyhlásený konkurz nemá od 01. 08. 2006, kedy došlo k zrušeniu ust. § 152 a nasl. zákona o sociálnom poistení, ktorý to ukladal, oporu v žiadnom právnom predpise.

V závere svojho vyjadrenia k podanému dovolaniu žalovaný v 2. rade uviedol, že charakterizovanie poisťného na sociálne poistenie za 02/2010 a 03/2010 ako pohľadávky prednostnej vyplýva aj z Rozhodnutia S. č. 32967/2010-BA z 25. 10. 2010 právoplatného 12. 11. 2010, ktoré bolo predmetom súdneho konania - preskúmania zákonnosti rozhodnutia na Krajskom súde v Nitre, sp. zn. 15S/1/2011, v ktorom bola rozsudkom Krajského súdu Nitra z 29. 06. 2011 č. k. 15S/1/2011-79 žaloba žalobcu zamietnutá skonštatovaním, že S. mala právo pohľadávky za 02/2010 a 03/2010 predpísať, vznikli počas reštrukturalizačného konania a jedná sa o pohľadávky prednostné, ktoré sa neuplatňujú prihláškou. S uvedeným tvrdením podporeným ďalšou právnou argumentáciou sa stotožnil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý rozsudkom z 28. 06. 2012, sp. zn. 4Sžso/5/2011 právoplatným 28. 08. 2012 uvedený rozsudok Krajského súdu v Nitre potvrdil.

Na základe všetkých uvedených skutočností žalovaný v 2. rade navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu potvrdil v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241

ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až 239 O. s. p.

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí z niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený, resp. v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade boli splnené podmienky pre prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 238 O. s. p., pretože odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil.

Dovolateľ rozsudok odvolacieho súdu napadol z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

S poukazom na ust. § 242 ods.1 O. s. p. dovolací súd nie je viazaný dovolacím dôvodom prípustného dovolania, pokiaľ ide o iné vady než uvedené v ust. § 237.

Predmetom konania je určenie, že pohľadávka žalovaných 1/ a 2/ za mesiac február 2010 vo výške 18 763,80 eur za obdobie od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 vo výške 7 570,62 eur spolu vo výške 7 570,62 eur nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní č. 31R/3/2010 vedenom na Okresnom súde Nitra na dlžníka I. s.r.o. Š., IČO: X.

Podľa § 120 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, ak tento zákon neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

Podľa § 120 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2011 pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepeňažné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasia.

Podľa § 121 ods.1 veta prvá a druhá zák. č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2011 prihlášku spolu s prílohami podáva veriteľ v dvoch rovnopisoch správcovi na adresu jeho kancelárie a v jednom rovnopise na súd. Prihláška musí byť doručená správcovi aj súdu do 30 dní od povolenia reštrukturalizácie.

Podľa § 124 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. každú prihlásenú pohľadávku správca s odbornou starostlivosťou porovná s účtovnou a inou dokumentáciou dlžníka a so zoznamom záväzkov dlžníka; správca pritom prihliadne aj na vyjadrenie dlžníka a iných osôb a vykoná aj vlastné šetrenie. Ak správca pri skúmaní pohľadávky zistí, že prihlásená pohľadávka je čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva sporná, je povinný prihlásenú pohľadávku v spornom rozsahu poprieť.

Podľa § 124 ods. 2 veta prvá zák. č. 7/2005 Z. z. prihlásenú pohľadávku môže poprieť len správca do 30 dní od uplynutia lehoty na prihlasovanie pohľadávok.

Podľa § 124 ods. 3 veta prvá zák. č. 7/2005 Z. z. dlžník alebo veriteľ, ktorý doručil správcovi prihlášku, môže podať správcovi podnet, aby prihlásenú pohľadávku poprel.

Podľa § 124 ods. 4 zák. č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2011 veriteľ popretej pohľadávky sa môže do 30 dní od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok žalobou podanou voči dlžníkovi domáhať, aby súd určil právny dôvod, vymáhateľnosť, výšku, zabezpečenie zabezpečovacím právom alebo poradie zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky; v žalobe sa veriteľ môže domáhať len toho, čo uviedol v prihláške.

Z citovaných zákonných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že zákon o konkurze a reštrukturalizácii rozlišuje v reštrukturalizácii okrem iného pohľadávky veriteľov na prednostné a pohľadávky, ktoré je potrebné v reštrukturalizácii prihlásiť. Prednostné pohľadávky sú také, ktoré sa nemusia uplatňovať prihláškou. Medzi prednostné pohľadávky patria odmena správcu, nepeňažné pohľadávky a pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania (po jeho začatí). Na tieto pohľadávky nepôsobia právne účinky začatia ani povolenia reštrukturalizácie. Tieto pohľadávky sa uplatňujú priamo u dlžníka, možno ich vymáhať na súde alebo rozhodnúť o nich iným oprávneným orgánom alebo viesť pre ne exekúciu. Nepodliehajú teda režimu prihlasovania pohľadávok a zisťovania ich právneho dôvodu správcom. Prednostné pohľadávky správca nezahŕňa do reštrukturalizačného plánu s výnimkou prípadu, že s tým veriteľ súhlasí.

Podľa § 80 písm. c) O. s. p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Popri žalobe o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je v zmysle cit. ust. § 80 písm. c) O. s. p., ktorej základnou podmienkou úspešnosti je naliehavý právny záujem žalobcu, sú i prípady, kedy žalobca domáhajúci sa takéhoto určenia nemusí tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem, pretože ten plynie z hmotného práva ako je i v prípade sporu vyvolaného reštrukturalizáciou o určenie správcom popretej pohľadávky, k podaniu ktorej je legitimovaný veriteľ popretej pohľadávky (§ 124 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii).

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 31R/3/2010-1030 zo dňa 12. 04. 2010 právoplatného dňa 17. 04. 2010 súd povolil reštrukturalizáciu dlžníka I., spol. s r.o., so sídlom S., IČO: X. (č. l. 14 spisu).

Uznesením č. k. 31R/3/2010-2158 zo dňa 27. 07. 2010 právoplatným dňa 04. 08. 2010 Okresný súd v Nitre potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka I., spol. s r.o., so sídlom S. a skončil reštrukturalizáciu dlžníka I., spol. s r.o., so sídlom S. (č. l. 19 spisu).

Predmetnou žalobou doručenou súdu prvého stupňa dňa 11. 01. 2011 sa pôvodný reštrukturalizačný dlžník po zmene petitu domáha voči žalovaným 1/ a 2/ určenia, že pohľadávka žalovaných 1/ a 2/ za mesiac február 2010 vo výške 18 763,80 eur a za obdobie od 01. 03. 2010 do 11. 03. 2010 vo výške 7 570,62 eur spolu vo výške 7 570,62 eur nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní č. 31R/3/2010 vedenom na Okresnom súde Nitra na dlžníka I. s.r.o. Š., IČO: X.

Z obsahu spisu tiež vyplýva, že poisťné, ktoré tvorí predmetnú pohľadávku, predpísala žalobcovi ako dlžníkovi S. rozhodnutím číslo 700-1310478910-GC04/10 zo dňa 11. júna 2010 (č. l. 5 spisu) a listom zo dňa 27. júla 2010, S., vyzvala dlžníka k úhrade tejto pohľadávky ako prednostnej (č. l. 30 spisu).

Z uvedených skutočností teda vyplýva, že predmetný spor nie je sporom veriteľa pohľadávky prihlásenej v reštrukturalizácii, o určenie správcom popretej pohľadávky, kde by naliehavý právny záujem vyplýval priamo z hmotného práva, ale ide o žalobu v zmysle § 80 písm. c) O. s. p., ktorú zákon považuje za procesne prípustnú, len ak je na požadovanom určení naliehavý právny záujem.

Cieľom určovacej žaloby je vydanie rozsudku, výrok ktorého odstraňuje žalobcovu neistotu určení, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je.

Zákon pre procesnú prípustnosť určovacej žaloby predpokladá teda existenciu stavu neistoty žalobcu v tom, či ten-ktorý právny vzťah alebo právo je alebo nie je a súčasne tiež preukázanie, že uvedenú neistotu je možno odstrániť navrhovaným výrokom rozsudku.

Existencia naliehavého právneho záujmu, a tým aj povinnosť žalobcu tvrdiť a dokázať skutočností, z ktorých vyplýva ich existencia, je teda nevyhnutnou podmienkou prípustnosti takejto žaloby.

Nedostatok naliehavého právneho záujmu vylučuje, aby súd žalobu preskúmal po stránke vecnej.

V danom prípade súd prvého stupňa určovacej žalobe sčasti vyhovel bez toho, aby sa zaoberal otázkou žalobcom tvrdenej existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Taktiež súd odvolací, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil, skúmal žalobu len po stránke vecnej. Nedostatok tohto zistenia súdov je so zreteľom na uvedené skutočnosťou, ktorá zakladá inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie.

Keďže v konaní otázka naliehavého právneho záujmu nebola vyriešená, nemohol sa ani dovolací súd zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia a skúmať opodstatnenosť dovolacieho dôvodu, ktorým sa rozhodnutiu odvolacieho súdu vytýka nesprávne právne posúdenie veci.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu a tiež rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý trpí tou istou vadou podľa § 243b ods. 2, 3 O. s. p. zrušil v časti jeho 1. výroku, ktorým žalobe sčasti vyhovel a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p. znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 27. februára 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová